

ת"פ 29401/12/15 - מדינת ישראל נגד י.ז.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 29401-12-15 ת"פ 12219-10-15

בפני
בעניין: כבוד השופט ד"ר אוהד גורדון
מדינת ישראל יחידת תביעות ירושלים - עו"ד י'
קוקוש

נגד
י.ז. (עציר) ע"י ב"כ עו"ד א' הרמן

גזר דין

רקע

1. הנאשם נותן את הדין בשני הליכים שצורפו לבקשתו. הוא הודה בשני כתבי האישום. שניהם עוסקים במקרים בהם הגיע הנאשם לבית אמו הקשישה, דרש להיכנס ובחלק מהמקרים איים על האם. חלק מן המקרים בוצע תוך הפרות של הנאשם את הוראת בית המשפט שניתנה ביום 20.9.15, בה חויב הנאשם שלא ליצור קשר עם אמו או להתקרב אליה או לביתה למרחק קרוב מ-200 מ' וזאת עד ליום 20.3.06 (להלן "ההוראה החוקית").

אלה העבירות שביצע הנאשם, לפי סדר כרונולוגי: לפי העובדות בהן הורשע בת.פ. 12219-10-15, ביום 7.9.15 בשעה 13:00 או בסמוך לה הגיע הנאשם לבית האם, עמד מחוץ לפתח הבית וצעק "תכניסו אותי, זה הבית שלי". המתלוננת סירבה ואמרה לנאשם שאין זה ביתו עוד, והנאשם איים עליה "אני אשחט אותך".

מספר ימים קודם לכן, במועד שאינו ידוע במדויק, הגיע הנאשם לבית האם, עמד מחוץ לפתח הבית ואיים על האם באומרו "אני אשרוף אתכם ואתאבד".

ביום 22.9.15 בשעה 22:00 או בסמוך לה הגיע הנאשם לבית אמו, החל לדפוק על דלתה, וכשהאם אמרה לו שלא תפתח את הדלת ושאל לא יעזוב תזמין משטרה, עזב את המקום. יוזכר כי ההוראה החוקית ניתנה יומיים קודם לכן.

ביום 28.9.15 בשעה 18:00 או בסמוך לה הגיע הנאשם שוב לבית אמו והחל לדפוק על דלתה. בשלב מסוים אמרה לו האם שלא תפתח את הדלת. לאחר שמיאן לעזוב את המקום, אמרה לו שהיא מזמינה משטרה. אז עזב את המקום. מספר דקות לאחר מכן שב לבית האם. האם חזרה ואמרה לו שלא תכניס אותו ושהיא התקשרה למשטרה. הנאשם עזב את המקום.

בגין מעשים אלה הורשע הנאשם בשתי עבירות של הפרת הוראה חוקית, ובשתי עבירות איומים.

2. לפי העובדות בהן הודה הנאשם בת.פ. 29401-12-15, ביום 13.12.15 בשעה 16:00 או בסמוך לה

הגיע לבית האם, דפק על הדלת, ולאחר שהאם לא פתחה את דלת הבית החל להשתולל תוך שהוא צועק ופושט את בגדיו. האם הבחינה שהנאשם עירום, הכניסה אותו למחסן סמוך והתקשרה למשטרה. כשהגיעו שוטרים למקום ועצרו את הנאשם, איים הוא על אמו בנוכחות השוטרים באמרו "אני עוד אצא מבית הסוהר ואני אראה לך מה זה". בגין מעשים אלה הורשע בעבירות של הפרת הוראה חוקית ואיומים.

3. יצוין כי בפתח ישיבת הטיעון לעונש, בשים לב לדברים שמסר הנאשם לשירות המבחן ואשר יפורטו בהמשך, וידאתי עמו ועם בא-כוחו כי הוא דבק בהודאתו, תוך הדגשה בפני הנאשם כי עליו לאשר רק עובדות אמת. הנאשם חזר ואישר את הודאתו בעובדות שני כתבי האישום.

תמצית טיעוני הצדדים

4. המאשימה הציגה את עברו הפלילי של הנאשם, הכולל עשרות הרשעות ושנות מאסר לרוב, והוסיפה והציגה מאסרים מותנים שתלויים ועומדים נגד הנאשם. צוין כי אמו של הנאשם היא בת 84, והנאשם חוזר וצובר עבירות כלפיה דבר המותירה בחשש עמוק וממחיש כי הנאשם אינו נרתע מן ההליכים המתנהלים נגדו למרות העונשים שריצה. נטען כי נדרש מאסר ממושך בפועל, וכי יש לגזור לכל עבירה ועבירה עונש של כארבעה חודשי מאסר, להפעיל את המאסרים המותנים ולגזור עונש כולל של שנתיים במאסר ומאסר על תנאי.

5. ב"כ הנאשם הציג את נסיבות חייו של הנאשם, שמגיל צעיר התמכר לסמים וגדל בשכונה קשה והוא דר רחוב אשר, כך נטען, חוזר לאמו משום שהוא מבקש ממנה מזון ואינו נוקט כלפיה באלימות. בנסיבות אלה ובשים לב לדינמיקה שבין הנאשם לאמו, כך נטען, מאסר על תנאי לא יהיה אפקטיבי. עוד הודגשו השנים הרבות שהנאשם ריצה במאסר בשל הפרות צו חוקי ונטען כי הדבר מבטא כישלון של הרשויות וכי הנאשם הוא קורבן של הנסיבות. לדידה של ההגנה ראוי להסתפק במאסר מותנה, ולהפעיל את המאסרים המותנים לריצוי בחופף זה לזה.

6. יצוין כי הצדדים לא ידעו להציג כמה ימים שהה הנאשם במעצר בקשר לת.פ. 12219-10-15, והסכימו כי רישומי שב"ס ישמשו לעניין זה. בהליך ת.פ. 29401-12-15 הוא שוהה במעצר מאז 13.12.15.

תסקיר שירות המבחן, עברו הפלילי של הנאשם והעונשים המותנים

7. גיליון הרישום הפלילי (עת/1) מציג עשרות הרשעות של הנאשם, משנת 1975 ולאורך השנים עד לעבירה אחרונה שבוצעה במאי 2015. עשייתו הפלילית כוללת עבירות רכוש, אלימות, סמים ועוד, ותקופות מאסר לרוב. ניתן להצביע על שנת 1999 כנקודה ממנה והלאה החל הנאשם לבצע ריבוי של עבירות הפרת הוראה חוקית (או הפרת צו בית משפט שנועד להגן על אדם), הסגת גבול פלילית ואיומים בתדירות לא מבוטלת. זאת, תוך שבתי המשפט חזרו וגזרו על הנאשם עונשי מאסר בפועל ועל-תנאי, והוא חזר וביצע את העבירות למרות ההרשעות והעונשים.

8. בכלל זה, ביום 18.1.15 נגזר עונשו של הנאשם, בגין מספר עבירות מהסוג האמור שבוצעו בשנת 2014 בהפרשים של מספר ימים, לתשעה חודשי מאסר בפועל. זאת, תוך הפעלת מאסר מותנה של שישה חודשים לריצוי באופן חופף. בנוסף נגזר על הנאשם מאסר על תנאי נוסף לתקופה של שישה חודשים (גזר הדין הוגש כעת/2).

בנוסף, ביום 28.6.15 נתן הנאשם את הדין בגין עבירות של איומים והפרעה לשוטר שבוצעו במאי 2015, ונדון לשלושה חודשי מאסר וכן ל-45 ימי מאסר על תנאי. יצוין כי בטיעון לעונש באותו הליך טען הנאשם כי הוא לא

ישוב עוד לבית אמו (עת/3).

9. טרם הטיעון לעונש התקבל תסקיר שירות המבחן. התסקיר מציג תמונה עגומה ומורכבת. הורי הנאשם התגרשו בהיותו בגיל צעיר והוא גדל במסגרת לא יציבה, דבר שאפיין גם את שירותו הצבאי ונישואיו ששניהם הסתיימו לאחר תקופות קצרות. מגיל 13 משתמש הנאשם בסמים ופיתח התמכרות לסם בדגש על הרואין. בשנים האחרונות נוטל הוא "מתדון". משך השנים ניהל אורח חיים עברייני ושהה תקופות ממושכות במאסר. ניסיונות טיפול בו לא צלחו, הן משום שהתקשה לשתף פעולה והן בשל קושי בשמירת רצף טיפולי בשל כליאתו החוזרת והנשנית. הנאשם אובחן כסובל מסכיזופרניה ומטופל תרופתית. אשר לעבירות, הכחיש הנאשם בפני שירות המבחן את ביצועו, טען שאמו מגישה תלונות שווא והביע כעס על כך. שירות המבחן התרשם כי הנאשם עודנו מכור לסם ומתקשה לגייס את הכוחות והרצון לעריכת שינוי, וכן כי הוא מתקשה לרסן את עצמו וגם ההליכים המשפטיים אינם מספקים הרתעה מתמשכת. התמכרותו ומצבו הנפשי ניצבים ברקע עשייתו העבריינית, ובשילוב מצבו האישי המורכב אינם מציגים צפי לשינוי של מצבו הבעייתי. שירות המבחן הוסיף וציין, אודות המתלוננת (ובהתבסס על שיחה קודמת שנערכה עמה משום שלא הצליח לשוחח עמה הפעם), כי מדובר בקשישה אשר מסרה כי הנאשם נוהג להגיע לביתה לעתים תכופות, לדרוש כסף למימון התמכרות ולנקוט באלימות אם היא מסרבת. האם מסרה על פחד שלה לשהות בבית בגפה מחשש שהנאשם יגיע לשם וכי בתה הצעירה מתגוררת עמה לעתים בשל כך. שירות המבחן התרשם מחוסר אונים של האם, המעוניינת לסייע לנאשם אך אינה מסוגלת לעשות זאת. נוכח כל האמור, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית.

דין

מתחם העונש ההולם

10. החוק מורה לקבוע מתחם עונש לכל "אירוע", הגם שמונח זה לא הוגדר במפורש. בהתאם למבחנים שפותחו בפסיקה לפרשנות המונח, אני סבור כי העבירות השונות שביצע הנאשם, הגם שבוצעו במועדים שונים, הן בבחינת אותו "אירוע". המדובר בהתנהלות חוזרת ונשנית של מי שמגיע לבית האם ומטרידה, לעיתים תוך הפרת איסור לעשות כן ולעיתים תוך שהוא מוסיף ומאיים עליה. מכאן "הקשר ההדוק" בין המעשים, ההופך אותם ל"אירוע" אחד לצורך קביעת המתחם. זאת, כמובן, מבלי לגרוע ממימד ריבוי העבירות, אשר יישקל בקביעת תוכן המתחם. לפסיקה בנושא זה ראו ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.14). כל פסקי הדין הנזכרים בגזר הדין פורסמו ב"נבו"; ע"פ 5643/14 **עיסא נ' מדינת ישראל** (23.6.15).

11. הנאשם כשל במעשים בעלי חומרה של ממש. הוא חזר והגיע לבית אמו הקשישה, והתנהל בצורה שיש בה להפר את שלווה רוחה ולהטיל עליה אימה. כך במקרים בהם איים על האם, דבר שיש בו משום פגיעה של ממש בערך המוגן בידי עבירת האיומים ואשר עוסק בשלוות נפשו של המאויים ותחושת הביטחון האישי שלו. ברי כי ריבוי מקרי האיום יש כדי להחמיר את הפגיעה בתחושותיה של האם ולהעצים את הנזק לערך המוגן. כך גם בעובדה שאחד האיומים הושמע בידי הנאשם למרות נוכחות של שוטרים במקום.

גם לאחר מתן ההוראה החוקית בחר הנאשם שוב ושוב להפר את ההוראה ולהגיע לבית האם. הערך המוגן בידי העבירה הרלבנטית, אשר עוסק בחובה לציית להוראות בית המשפט, מקבל משנה-משקל במקרה דנן בו נועדה העבירה לגונן על קשישה אשר חוזרת ומוצאת עצמה מטרה לדרישות בנה הנאשם, המטריד ומאיים עליה. הערך המוגן מוסיף ונפגע נוכח ריבוי ההפרות, אשר החלו יומיים בלבד לאחר שניתנה ההוראה החוקית ונמשכו

לאורך תקופה. המדובר אפוא במעשים חמורים.

12. באמדם מהות המעשה יש לשקול, מנגד, כי בחלק מן האירועים עזב הנאשם את המקום מבלי שנדרשה התערבות המשטרה, וכי לא נקט באלימות פיזית. בנוסף, בשים לב להתנהגותו בעבירה המאוחרת בזמן אשר כללה גם צעקות ופשיטת בגדים, דומה כי באלמנטים שהובילו את הנאשם לפעול כפי שפעל באירוע זה היה שלוב גם מצבו הנפשי. מקובלת עלי גם עמדת ההגנה לפיה מצוקתו האישית שלובה בהתנהלות האמורה. אין בכך לפטור אותו מאחריות, ואין המדובר בגורמים היחידים לפעולותיו, אך יש בהם למתן במידת מה את מידת האשם הנלווה לביצוע העבירות.

13. מבט אל הענישה הנוהגת, בהתמקד במקרים אשר עסקו בהפרת הוראות שנועדו לגונן על הזולת ובנסיבות דומות, מציג ענישה מגוונת. זו נעה בין עונשים מותנים, לבין מאסרים לתקופות של מספר חודשים לריצוי בפועל או בעבודות שירות. בין היתר, מושפעת מידת העונש מאומדן הסיכון שנסקף לקורבן והסכנה להישנות המקרים הנוגעת בין היתר לקיומו של עבר פלילי רלבנטי ולגישתו של הנאשם לעבירות. ראו למשל ע"פ (מרכז) 44432-09-13 **שמעון נ' מדינת ישראל** (1.4.14); ת.פ. (כ"ס) 54689-03-12 **מדינת ישראל נ' זאדי** (20.5.15, קיים ערעור); ת.פ. (פ"ת) 31930-01-14 **מדינת ישראל נ' פרידמן** (28.10.14); ת.פ. (פ"ת) 3920/07 **מדינת ישראל נ' שרעבי** (1.4.08); ת.פ. (י-ם) 9516/08 **מדינת ישראל נ' בן שבת** (4.2.09); ת.פ. (ק"ג) 33286-11-13 **מדינת ישראל נ' סאלם** (30.12.14); ת.פ. 29676-07-15 (י-ם) **מדינת ישראל נ' אפרתי** (16.11.15); ת.פ. (נתניה) 36822-12-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (21.1.14); ת.פ. (רח') 17868-08-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.10.15, קיים ערעור).

עם זאת יש לציין, כי דרך כלל עוסקת הפסיקה במקרים מצומצמים בהיקפם וזאת בהשוואה להליך הנוכחי בו נותן הנאשם את הדין על חמש עבירות שבוצעו במועדים שונים, לאורך חודש ספטמבר 2015 וכן במועד נוסף בחודש דצמבר 2015. על מתחם העונש ההולם לבטא את ריבוי המעשים, על פגיעתם המוגברת בערכים המוגנים בדגש על מצבה ותחושותיה של קרבן העבירה. איני סבור כי עונש של מאסר מותנה בלבד, לו עתרה ההגנה, הוא בבחינת עונש הולם במצב דברים שכזה.

14. במכלול השיקולים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם, בנסיבות ביצוען, נע בין חמישה חודשי מאסר, שיתכן וירוצו בעבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

קביעת העונש בתוך המתחם

15. תחילה אדון בהודאתו של הנאשם בשני כתבי האישום. להודאה עשויים להיות שני פנים כשיקול לעונש: הראשון עניינו ביעול ההליכים ובחסכון מזמנם של הצדדים ובית המשפט, ובייתור הצורך בשמיעת עדויות בדגש על הקושי שבהעדת אמו הקשישה של הנאשם כנגד בנה. במובן זה, יש לזקוף לזכותו של הנאשם את הודאתו. פן שני עניינו בהודאה כביטוי של נטילת אחריות על המעשים. במובן זה, לא ניתן לשקול את ההודאה כשיקול לקולא אלא באופן מדוד. מדברי הנאשם בפני שירות המבחן, עת הכחיש את המעשים והטיל את האשם באמו, המגישה לטענתו תלונות שווא, וכן מהתרשמותי מן הדברים שמסר בישיבת הטיעון לעונש, עולה כי הנאשם אינו מפנים באופן מלא את חומרת המעשים, אינו מביע חרטת אמת וכוועס על אמו בשל עצם הפניה למשטרה. על רקע זה לא ניתן לתת את המשקל המלא לשיקול הנדון כשיקול לקולא בקביעת העונש.

16. עוד יש להתחשב, בקביעת העונש, בנסיבות חייו המורכבות של הנאשם, שנאלץ לחיות חיים רוויי קושי

כמפורט לעיל. מגיל צעיר התמכר לסמים וניהל אורח חיים שולי, והוא סובל מסכיזופרניה. מדובר באדם מוכה גורל, שענישתו מוסיפה קושי נוסף לקשיים שהוא חווה ממילא.

17. ועם זאת, מנגד, קיימים שיקולים ניכרים לחומרה. עיקרם בעניינה של אמו הקשישה של הנאשם החווה שוב ושוב, לאורך שנים ארוכות, הטרדות ואיומים מצדו. אין להקל ראש במצבה עת היא מתמודדת עם דפיקות על דלתה, צעקות ואיומים, ונקרעת בין הרצון הטבעי לסייע לבנה ובין חוסר האונים והסיכון לה-עצמה. בהתנהלותו הפך הנאשם את חיי אמו למלאי חרדה וסבל.

18. לעניין זה יש לציין, ראשית, כי האם מסרה לשירות המבחן שהנאשם חוזר ודורש ממנה כסף למימון התמכרותו לסמים, וכשהיא מסרבת נוקט באלימות. שנית, בעברו של הנאשם ישנן גם הרשעות בעבירות אלימות, לרבות עבירות תקיפה שבוצעו בשנים 2012 ו-2013 בקשר לעבירות הפרת הוראה חוקית. הדבר לא מאפשר לקבל כי הסיכון לאם מתמצה בקללות מילוליות כטענת ההגנה, ומוסיף ומדגיש את חששה של האם מפני הנאשם. חשש אשר, כפי שמסרה לשירות המבחן, משבש את מהלך חייה לרבות בפחד לשהות לבדה בביתה.

19. בדברים אלה מצויה התשובה לקושי שהציגה ההגנה בטיעוניה, ואשר עוסק בכך שהנאשם חוזר ונשלח לתקופות מאסר ממושכות. אין עוררין כי כליאתו שוב ושוב בגין עבירות דומות, חוזרות ונשנות, היא מצערת. זאת בפרט בשים לב למצבו האישי והמנטלי של הנאשם. אלא, שקשה להטיל את האשם להתנהלות זו של הנאשם על הרשויות או גורמים חיצוניים אחרים. בראש ובראשונה, הנאשם הוא אשר נכשל לרסן את עצמו, אינו מכיר בבעייתיות שבמעשיו או מציג נכונות אמת להיגמל, נרתע מן העונשים המוטלים עליו ומהוראות בתי המשפט וחוזר לשבש את חייה של אמו כמתואר לעיל. כפי שהוכיח בעבר, וכפי שגם ההגנה אישרה, אין בענישה הצופה פני עתיד לבדה כדי למנוע את הישנות המעשים וקיים סיכון של ממש כי הנאשם יחזור עליהם. כפי העולה מתסקיר שירות המבחן, הנאשם גם אינו מציג רצון ומוטיבציה שמאפשרים לפנות לערוץ טיפולי, וחוזר ונכשל בעבר בניסיונות טיפול.

20. במצב דברים זה, ובהעדר מענה אחר לסיכון הנדון, על בית המשפט לשים לנגד עיניו את שלווה נפשה של האם הקשישה ואת ההכרח לספק לה הגנה, וזאת גם במחיר של פגיעה בחירותו של הנאשם. הדבר מחייב מאסר בפועל לתקופה של ממש.

21. אשר למאסרים המותנים, הרי שנוכח ריבוי העבירות אין מנוס מהפעלתם. בשאלה האם יופעלו לריצוי באופן חופף או במצטבר לענישה בהליך זה אני סבור, כי יש להורות על ריצוי במצטבר של חלק מדוד מן התקופה. הדבר יבטא את החומרה שבחזרה על המעשים למרות המאסרים המותנים, וימחיש לנאשם את משמעותו של מאסר על-תנאי. זאת, בין היתר, בשים לב לכך שבחלק מן המקרים מושא הליך זה בחר הוא לעזוב את בית האם לאחר שאימה לקרוא למשטרה, דבר המראה כי הוא עשוי להירתע, גם אם במידה מוגבלת. שיקול ההרתעה האישית אינו חסר משקל, אפוא, במכלול השיקולים. מאותה סיבה יש מקום לגזור ענישה נוספת ומשמעותית, צופה פני עתיד. עם זאת איני מוצא להורות על ריצוי כל העונש במצטבר, כדי שלא להוביל לתקופת מאסר כוללת החורגת מעקרון המידתיות.

22. על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

א. עשרה חודשי מאסר, בגין העבירות בהן הורשע בהליך זה. המאסר יימנה מיום מעצרו - 13.12.15. בנוסף ינוכו ימי מעצרו של הנאשם בקשר לת.פ. 15-10-12219, לפי בדיקה שיערוך שב"ס עם קבלת גזר הדין לידינו ובהתאם לרישומיו.

ב. אני מורה על הפעלת העונש המותנה שנגזר על הנאשם בת.פ. 39595-08-14: שישה חודשי מאסר, שחודשיים מהם ירוצו במצטבר לעונש שנגזר בסעיף א' לעיל והיתרה תרוצה בחופף. בנוסף, אני מורה על הפעלת העונש המותנה שנגזר על הנאשם בת.פ. 577726-05-15: 45 ימי מאסר, שירוצו בחופף לשאר העונשים שנגזרו בגזר דין זה.

בסך הכל על הנאשם לרצות 12 חודשי מאסר, מיום מעצרו ובניכוי ימי המעצר כמפורט בסעיף א' לעיל.

ג. הנאשם ירצה חמישה חודשי מאסר, אם ישוב ויעבור על עבירה בה הורשע בהליך זה בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.

ערעור בזכות לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ט' אדר א' תשע"ו, 18 פברואר 2016, במעמד הצדדים.